Školní program environmentální výchovy Gymnázia, Praha 4, Písnická 760

Charakteristika školy

Gymnázium Písnická je gymnázium sdílející budovu školy se základní školou na Praze 4. Každý rok gymnázium otevírá jednu třídu pro osmileté a čtyřleté studium, v obou případech s všeobecným zaměřením. Žáci se profilují v předposledním a posledním ročníku studia formou výběrových seminářů. Škola nyní čítá 347 žáků ve 12 třídách a 34 pedagogických pracovníků včetně ředitele a zástupce ředitele. Ke každému stupni vzdělávání je přidělený výchovný poradce a oba stupně zaštiťuje metodik prevence. Rodiče a žáci se mohou obrátit v případě potřeby na psycholožku.
Gymnázium je fakultní školou Přírodovědecké fakulty UK a Matematicko-fyzikální fakulty UK, což škole umožňuje lepší spolupráci s akademickou obcí.
Gymnázium je dobře dostupné autobusovými spoji s návazností na metro Kačerov a od roku 2023 i na tramvajové spoje z Libuše. Do budoucna bude přístupnost hromadné dopravy ještě posílena novou linkou metra D, kdy zprovoznění dle DPP je naplánováno na rok 2031.
Budova gymnázia je obklopena sídlištní zelení a zároveň je umístěna uprostřed významných pražských zelených ploch. V docházkové vzdálenosti se tak můžeme setkat s Kunratickým lesem, lesoparkem Kamýk a Modřanskou roklí, kde za zmínku určitě stojí přírodní památka V hrobech, která je domovem teplomilných organismů.
Školní areál spadá pod správu základní školy, kdy je nejvíce určitě využíváno sportovní hřiště v rámci tělesné výchovy. Gymnázium také sdílí se základní školou malou a velkou tělocvičnu společně se stravovacím zařízením.

Školní tým a EVVO koordinátor

Školní tým má k roku 2026/2027 34 pedagogických pracovníků včetně ředitele a zástupce ředitele. Ve škole není zřízen ekotým z řad žáků. V tomto roce má škola jednoho environmentálního koordinátora, který je absolventem specializačního studia. Školní tým je klasicky uspořádán do tří vrstev z pohledu managementu. Vrcholový (top management) zastává ředitel, střední (middle management) je v rukách koordinátorů a základní (first-line management) pak u každého z učitelů, kteří mají nejblíže k realizaci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále jen EVVO) na každodenní úrovni.
Aby mohlo dojít k naplnění jednotlivých environmentálních cílů, je potřeba aby každý z pracovníků od ředitele školy, přes koordinátory až po učitele, byl zapojen a více či méně se podílel na realizaci EVVO.

Role koordinátora EVVO

Role EVVO koordinátora na úrovni školy je zásadním článkem mezi jednotlivými stupni managementu. Je potřeba, aby se někdo environmentálními aspekty soustavně zabýval, doporučoval, předával nově zjištěné poznatky, podporoval práci kolegů, informoval o finančních prostředcích, které jsou vhodné pro ekologizaci školy či realizaci environmentálních cílů a zhodnocoval také jejich naplnění.

Mezi jednotlivé úlohy koordinátora EVVO patří především:

- sestavení dlouhodobého školního plánu EVVO, který zahrnuje i plán roční
- průběžně hodnotit realizaci plánu a naplnění ve spolupráci s kolegy
- dohlížení na shodu mezi školním programem EVVO s ŠVP, RVP G, RVP ZV a případně jej aktualizovat
- koordinovat aktivity spojené s EVVO na škole a poskytovat pedagogům konzultace a náměty do hodin
- účastnit se dalšího vzdělávání spojeného s EVVO tématikou
- aktivně upevňovat spolupráci s dalšími školami, středisky ekologické výchovy či organizacemi zabývající se EVVO, případně nacházet možnosti nové
- projednávat materiální a finanční zdroje pro realizaci EVVO s vedením školy
- iniciovat a aktivně se podílet na ekologizaci provozu školy.

EVVO a ŠVP

ŠVP – klíčové kompetence

Jelikož je Gymnázium Písnická víceletým gymnáziem, vychází tak ŠVP Gymnázia Písnická z RVP ZV a RVP G. V rámci ŠVP jsou jednotlivé kompetence odrážející EVVO promítnuty do jednotlivých osnov.

Kompetence k řešení problémů:

Přírodopis

- Žák hodnotí důsledky různých vlivů a jevů v přírodě na životní prostředí.

Biologie a geologie

- Žák hodnotí důsledky různých vlivů na životní prostředí.

Kompetence občanská:

Přírodopis

- Žák chápe možnosti rozvoje i zneužití biologie, je si vědom odpovědnosti za zachování životního prostředí a významu trvale udržitelného rozvoje.

Chemie

- Žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a uvědomuje si možné ovlivnění působením chemických látek.
- Žák respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví i trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Biologie a geologie

- Žák chápe odpovědnost za ochranu životního prostředí a význam trvale udržitelného rozvoje.
- Žák si osvojuje zásady chování v krizových situacích, jako jsou živelné pohromy a únik nebezpečných látek.

Zeměpis a Geografie

- Žák si rozvíjí pocit sounáležitosti s životním prostředím a jedná v zájmu trvale udržitelného rozvoje.
- Žák dodržuje pravidla slušného chování, chápe svá práva a povinnosti v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje a vytváří si osobní představy o geografickém a životním prostředí.

Výtvarná výchova a Výtvarný obor

- Žák chápe základní ekologické souvislosti a dokáže své názory promítnout do své práce.
- Žák si uvědomuje ekologické souvislosti a reflektuje je ve své výtvarné tvorbě.

Kompetence pracovní

Přírodopis

- Žák diskutuje o problémech práce v přírodě z hlediska ochrany přírody a zdraví, udržitelného rozvoje a ekonomických souvislostí v místě bydliště, v regionu i globálně.

Chemie

- Žák přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, zároveň zohledňuje ochranu zdraví a životního prostředí.

Biologie a geologie

- Žák diskutuje o problémech ochrany přírody, udržitelného rozvoje a ekonomického dopadu lidské činnosti.

ŠVP – průřezová témata

Průřezová témata *Environmentální výchova* a *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* jsou v rámci ŠVP Gymnázia Písnická realizována v jednotlivých předmětech od primy do oktávy, popřípadě od prvního do čtvrtého ročníku napříč jednotlivými předměty.

Tabulka č. 1: Průřezové téma *Environmentální výchova* napříč předměty *(ŠVP GP, 2025).*

		ČJL	Aj	Nj	M A	Př/ BiG	Ch	F	Z/ G	VO/ OSZ	Inf	D	HV/ HuO	VV/ VýO	TV
prima	**Člověk a životní prostředí**					X			X						
	Problematika vztahů organismů a prostředí					X			X						
	Životní prostředí regionu a České republiky					X									
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí					X		X	X						
	Vztah člověka k prostředí					X			X						
sekunda	**Člověk a životní prostředí**					X	X								
	Problematika vztahů organismů a prostředí					X	X								
	Životní prostředí regionu a České republiky					X	X								
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí					X	X								
	Vztah člověka k prostředí					X	X								
tercie	**Člověk a životní prostředí**					X	X								
	Problematika vztahů organismů a prostředí					X	X								
	Životní prostředí regionu a České republiky					X	X								
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí					X	X	X	X						
	Vztah člověka k prostředí					X	X	X	X						

		ČJL	Aj	Nj	M A	Př/ BiG	Ch	F	Z/ G	VO/ OSZ	Inf	D	HV/ HuO	VV/ VýO	TV
kvarta	**Člověk a životní prostředí**					X	X								
	Problematika vztahů organismů a prostředí					X	X		X						
	Životní prostředí regionu a České republiky					X			X						
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí					X	X	X	X						
	Vztah člověka k prostředí					X	X		X						
kvinta /1. ročník	**Člověk a životní prostředí**					X	X		X						
	Problematika vztahů organismů a prostředí					X	X		X						
	Životní prostředí regionu a České republiky					X	X								
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí					X	X		X						
	Vztah člověka k prostředí					X	X		X						
sexta/ 2. ročník	**Člověk a životní prostředí**					X	X	X	X						
	Problematika vztahů organismů a prostředí					X	X		X						
	Životní prostředí regionu a České republiky					X	X	X							
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí					X	X	X	X		X				
	Vztah člověka k prostředí					X	X	X	X						

		ČJL	Aj	Nj	M A	Př/ BiG	Ch	F	Z/ G	VO/ OSZ	Inf	D	HV/ HuO	VV/ VýO	TV
septima/ 3. ročník	**Člověk a životní prostředí**					X	X	X	X						
	Problematika vztahů organismů a prostředí					X	X								
	Životní prostředí regionu a České republiky					X	X		X						
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí					X	X	X	X						
	Vztah člověka k prostředí					X	X		X						
oktáva/ 4. ročník	**Člověk a životní prostředí**								X						
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí								X						
	Vztah člověka k prostředí								X						

V posledním ročníku si žáci volí výběrové semináře, které nejsou součástí ŠVP. Z přírodovědných předmětů zůstává pouze geografie, a proto environmentální výchova není začleněna v rámci biologie, chemie a fyziky.

Tabulka č. 2: Průřezové téma Environmentální výchova napříč předměty (ŠVP GP, 2025)

	ČJL	Aj	Nj	MA	Př/ BiG	Ch	F	Z/ G	VO/ OSZ	Inf	D	HV/ HuO	VV/ VýO	TV
prima					X	X			X		X			
sekunda					X	X		X	X		X			
tercie					X	X	X	X			X			
kvarta					X	X	X		X		X			
kvinta/ 1. ročník					X	X	X	X			X			
sexta/ 2. ročník					X	X		X			X			
septima/ 3. ročník					X	X	X	X	X		X			
oktáva/ 4. ročník								X			X			

Tabulka č. 3: Přehled akcí ve školním roce 2025/2026 s EVVO prvky (GP, 2026)

měsíc	**akce**	**třídy**
září	Přechod Malé Fatry	výběr žáků
	Švýcarskem do CERNu	výběr žáků
	Norsko	výběr žáků
	Krakov, Tatry a Slovenský ráj	výběr žáků
	Zemědělské muzeum	V1, 2.A
	Geografická procházka	V7
	Adaptační kurz	V1, 1.A
říjen	Botanická soutěž	výběr žáků
	Ganga – jedna řeka, tisíc světů	V1, V2, V3
	Planeta Země 3000	V4, V5, 1.A
	Přírodovědný klokan	V3, V4, V5, V6, 1.A, 2.A
	Pražský globus	výběr žáků
listopad	Ústav experimentální botaniky AV ČR	výběr žáků
	Botanická soutěž	výběr žáků
	Jaderný reaktor v Řeži	výběr žáků
	Future Port Youth	výběr žáků
	Dny geografie	výběr žáků
	Exkurze do Osvětimi	4.A + výběr žáků
	Jaderná elektrárna Temelín	výběr žáků
	Pražský globus	výběr žáků
prosinec	Virtuálně v elektrárně – obnovitelné zdroje	V4, 3.A
	O klobouk kouzelníka Pokustóna	výběr žáků

měsíc	akce	třídy
leden	Lyžařský kurz	V2, V5, 1.A
	Biologická olympiáda	výběr žáků
únor	Chemická olympiáda	výběr žáků
	Geografická olympiáda	výběr žáků
	Body worlds	V8 (SBi), V4 (SBi)
	Vedení tepla – práce ve školní kuchyňce	V7. (SKF), 3.A (SKF)
březen	Body worlds	V7 (SBi), 3.A (SBi)
	Jeden svět na školách	V5, V6, V3, 1.A, 2.A
duben	E.ON EUROREBUS	výběr žáků
	Velká Británie	V4, 2.A
	IQ Landia	V7, 3.A
květen	Přírodovědný kurz	V6, 2.A
	Vodácký kurz	V3
červen	Elektrárna Štěchovice	V3, V4
	Vodácký kurz	V7, 3.A
	Závěrečné třídenní exkurze (výlety)	všechny třídy

SWOT analýza

SWOT analýza je jedním z univerzálních hodnotících nástrojů, jež své uplatnění našla napříč obory. Pomůže nám s identifikací silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb pro danou školu. Díky SWOT analýze můžeme lépe zhodnotit stav školy v oblasti EVVO.

S – Strong points (silné stránky), na kterých škola může stavět.

W – Weak points (slabé stránky) školy, kterým se nedaří.

O – Opportunities (příležitosti) jež můžeme využít pro rozvoj EVVO.

T – Threats (hrozby), které brání realizaci EVVO (MMR, 2023).

Tabulka č.4: SWOT analýza Gymnázia Písnická

Silné stránky	**Slabé stránky**
- zájem žáků o přírodovědné předměty - blízká dostupnost gymnázia s lesními plochami - sběrné nádoby na papír a plasty - nádoba na baterie - kompost pro bioodpad - ekologické domácí prací prostředky pro praní látkových utěrek a ručníků - úsporná led světla - perlátory na umyvadlech - interiér budovy i exteriér prostoru školy je zkrášlen pomocí rostlin - každoroční přírodovědný kurz v CHKO Kokořínsko - dobré vnitřní klima školy	- nezateplená budova - absence sběrné nádoby na třídění kovů - plýtvání energiemi a jídlem ze strany žáků - tříditelný odpad a bioodpad v nádobách na směsný odpad - není zhotoven ŠPEV pro gymnázium - není stanoven dlouhodobý plán EVVO a z něj vycházející krátkodobé plány - málo učitelů zapojených do EVVO - EVVO je pouze soustřeďováno v rámci přírodovědných předmětů - absence ekotýmu - nedostatečná propagace EVVO - absence projektových dnů zaměřených na EVVO - opakovaný vandalismus v prostorách školy
Příležitosti	**Hrozby**
- nevyužitý prostor po bývalém papírnictví vhodný pro zahrádkářské činnosti - exkurze pro žáky zaměřené na EVVO včetně ekocenter - odborné přednášky v oblasti EVVO - další vzdělávání pedagogů v EVVO - zajištění nádob na sběr hliníku - tvorba ekotýmu z řad žáků a pedagogů - využití finančních dotací EVVO	- nedostatek financí pro podporu některých EVVO aktivit - nezájem pedagogů v oblasti EVVO - malý zájem o EVVO a ekologizaci z řad žáků - časová vytíženost žáků - přetíženost učitelů

Vize školy z environmentálního hlediska bude promítnuta skrze dlouhodobý a krátkodobý plán EVVO na základě SWOT analýzy Gymnázia Písnická.

Dlouhodobý plán EVVO

- vést žáky k osvojení dovedností a znalostí v oblasti životního prostředí, které povede k dlouhodobému zájmu o něj
- pracovat na začlenění průřezového tématu environmentální výchovy do dalších předmětů
- zapojení do akcí/projektů s environmentální tématikou jako je např. ekologická olympiáda, projekt Ceny vévody z Edinburghu (DOfE)
- systematicky propagovat a aktualizovat environmentální tématiku do sdílených prostorů školy (studovna, chodby, třídy)
- aktivně působit na žáky v rámci utváření hodnot na principech trvale udržitelného rozvoje
- zabývat se možnostmi získávání finančních prostředků pro realizaci EVVO aktivit

Krátkodobý plán EVVO

- vytvořit ekotým z řad žáků a pedagogických pracovníků
- aktivně pracovat na komunikaci a spolupráci EVVO koordinátora, ekotýmu a vedení školy
- umístit nádoby na kov a zefektivnit dosavadní třídění
- realizovat jednou ročně výukovou exkurzi do chráněných oblastí či přírodních rezervací

Další krátkodobé cíle budou představeny v rámci cílů ekotýmu.

Vize a cíle ekotýmu

Pro lepší organizaci, propagaci a vedení školy z hlediska environmentální stránky je potřeba zrealizovat ekotým z řad žáků a pedagogů.
Environmentální výchova a myšlenky trvale udržitelného rozvoje by neměly být součástí hodin jen v přírodovědných předmětech.
Ekotým bude především cílit na utváření hodnot a vztahu žáků vůči environmentálnímu prostředí, ale dá jim také příležitost pracovat a rozvíjet své soft skills (měkké dovednosti). Prostor pro rozvíjení jejich soft skills jim umožní lépe rozvíjet jak interpersonální, tak intrapersonální stránky jejich osobnosti skrz environmentální problematiku, kterou se tím lépe podaří začlenit do jejich každodenních životů.
Rozvoj soft skills v ekotýmu bude zahrnovat projektový management, kdy žáci budou mít prostor pro realizaci svých nápadů, být tedy kreativní a zároveň se při organizaci jednotlivých akcí učit zároveň vedoucím schopnostem i spolupráci. Dále se budou učit finanční gramotnosti a schopnosti komunikovat/vyjednávat s organizacemi či vedením školy a zároveň tak řešit problémy, které je potkají.

Pro ekotým budou vytvořeny funkce buď pro jednotlivé členy či skupinky pro lepší organizaci a efektivitu práce:

- **analytička/analytik,** která/ý sbírá data např. o stavu odpadu, spotřebě materiálu, množství vyhozené jídla ze školní jídelny
- **organizátor/ka** akcí zabývající plánováním aktivit/projektových dnů
- **PR (public relations)**, která/ý má na starost propagaci EVVO.

Návrhy cílů a témat pro ekotým:

- propagovat kompost/přidat nádoby na bioodpad na chodby, které by zamezily výskytu organických zbytků ve směsném odpadu
- uspořádat jednou ročně projektový den na téma ochrany životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje zahrnující workshopy a přednášky
- vytvořit materiály zabývající environmentální propagací jako je např. etický kodex, příspěvky na sociální sítě – informovat o aktuálním dění v oblasti EV (např. CHKO, biodiverzita, klimatická změna…)
- zorganizovat úklidové akce okolí školy
- zhotovit samolepky připomínající u počítačů/dataprojektorů/vypínačů jejich vypínání
- organizace akcí na principů trvale udržitelného rozvoje jako je swap (výměna oblečení/jiných předmětů) či promítání environmentálně zaměřených dokumentů.

Výhodou realizace ekotýmu je také finanční úspora, která by správným působením žáků mohla zahrnovat např. výdaje spojené s energiemi či zefektivněním recyklace snížit poplatky za odvoz směsného odpadu.
Dále by ekotým mohl vylepšit naší škole PR, např. za pomocí propagace environmentálních aktivit na školních sociálních sítí či webu.

Evaluace

Evaluace bude provedena vždy na konci školního roku koordinátorem EVVO ve spolupráci s ostatními pracovníky školy (pedagogickými i nepedagogickými) a budoucími členy ekotýmu. Krátkodobé plány a cíle stanovené koordinátorem EVVO a cílů stanovených ekotýmem dojde k vyhodnocení vždy za daný školní rok. Cíle dlouhodobého plánu budou průběžně sledovány, popřípadě aktualizovány a k jeho celkovému vyhodnocení dojde nejpozději vždy jednou za pět let pomocí SWOT analýzy, která bude sloužit jako východisko pro jeho další stanovení.